

Informatieboekje:

Inwonersberaad Wageningen

Hoe gaan wij
in de toekomst
van A naar B in
Wageningen?

Inhoudsopgave

03

Wageningen in het kort

04

Mobiliteit in Wageningen

08

Wat doen de Gemeente, het Rijk,
de Provincie en de Regio?

10

Wat doet gemeente Wageningen nu?

15

Waar is meer informatie te vinden?

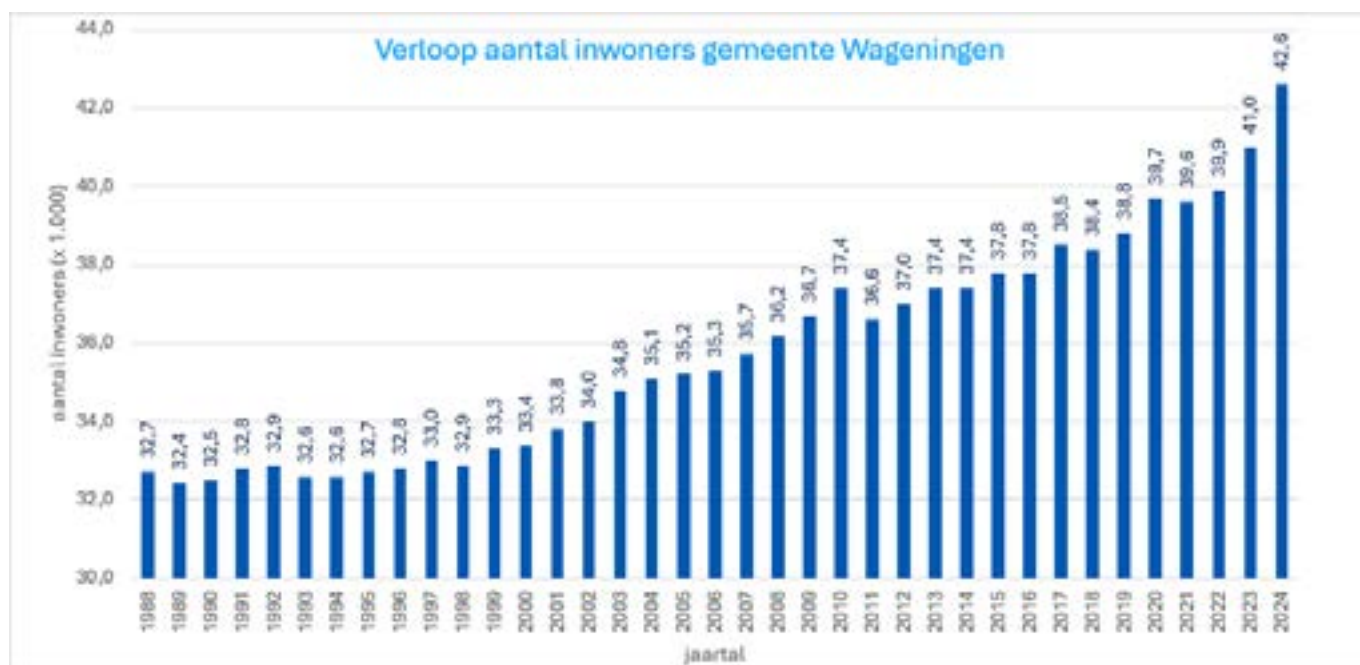
1. Wageningen in het kort

In Wageningen wonen **42.600** mensen. Vanwege de aanwezigheid van de universiteit is het aandeel inwoners in de leeftijd 20-30 jaar hoog. Van de ongeveer 13.000 studenten die studeren aan de universiteit, wonen er ongeveer 8.000 in Wageningen. Gemiddeld wonen er 1,7 personen in een huishouden in Wageningen (t.o.v. 2,1 personen gemiddeld in Nederland). 64% van de huishoudens in Wageningen is alleenstaand (t.o.v. 40% gemiddeld in Nederland).

Wageningen is de afgelopen jaren flink gegroeid. En de stad groeit de komende jaren nog verder, met zo'n **7.500** inwoners tot **50.000**.

Leeftijdsopbouw inwoners gemeente Wageningen 2024 (bron: CBS) (de lijn toont de gemiddelde leeftijdsopbouw van Nederland)

Aantal inwoners gemeente Wageningen (bron: CBS)

In Wageningen zijn er ongeveer 3.650 bedrijven, met in totaal ruim 23.000 banen. Het aantal banen groeit de komende jaren met zo'n 5.000. Op dit moment is de grootste werkgever de WUR, met meer dan 7.000 werknemers.

2. Mobiliteit in Wageningen

Wageningers verplaatsen zich met de fiets (39%), als autobestuurder (26%), te voet (20%), als auto-passagier (8%) en met het OV (4%). De auto wordt minder vaak gebruikt dan in de omliggende gemeenten. Ook het aandeel reizen met het openbaar vervoer is relatief hoog. Dat geldt voor alle verplaatsingen, dus ook van/naar de stad.

Binnen Wageningen wordt bij meer dan 80% van de verplaatsingen gefietst of gewandeld. Dat is erg veel in vergelijking met het Nederlands gemiddelde (50%).

Wageningers bezitten in totaal ongeveer 16.000 personenauto's (exclusief lease-auto's). Hiervan zijn ruim 700 auto's elektrisch (5%).

Ongeveer 50% van de huishoudens (inclusief studentenhuishoudens) in Wageningen heeft geen auto. Zij hebben bewust geen auto (autovrij) of kunnen geen auto betalen of besturen (auteloos). 35% van de huishoudens heeft één auto. 15% van de huishoudens heeft 2 of meer auto's.

1

Voor meer informatie, scan de QR-code!

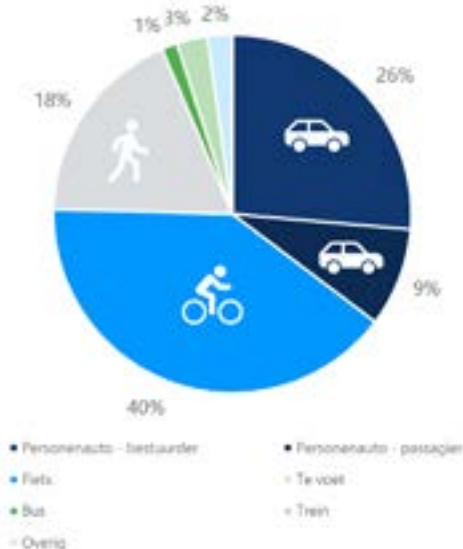
2

Veel mensen die in Wageningen werken, wonen hier niet. Veel werknemers in Wageningen wonen in de gemeente Ede. En ook veel mensen die in Wageningen wonen, werken in andere gemeenten.

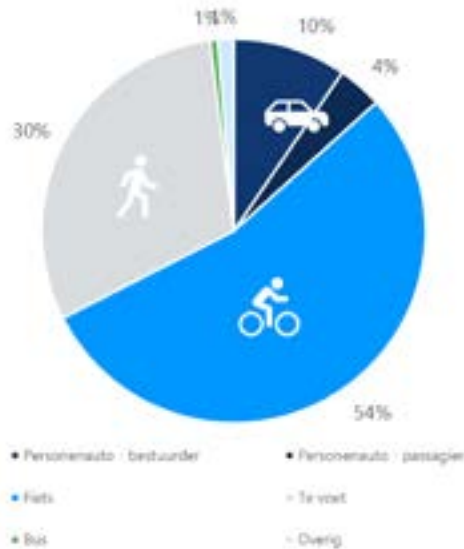
Deze vervoersbewegingen zijn in kaart gebracht. Scan de QR-code!

Verplaatsingen van, naar en binnen Wageningen (interne en externe verplaatsingen)

Verplaatsingen binnen Wageningen (interne verplaatsingen)

Bron: ODIN verplaatsingen 2022 - 2023

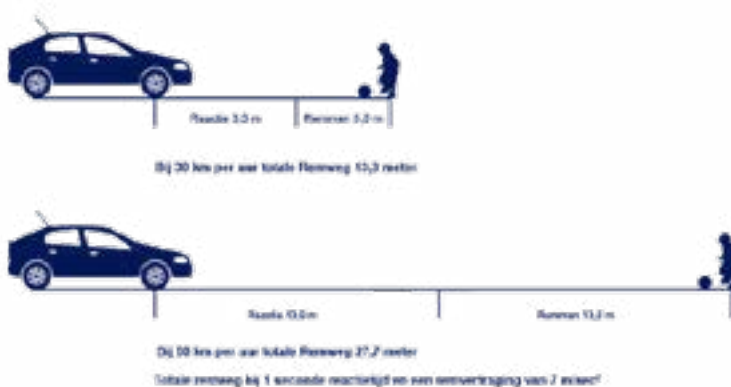
2.1. Wageningen in kaart

Op de website van Gemeente Wageningen (www.wageningen.nl/wageningen-in-kaart/) zijn veel verschillende onderwerpen in kaart gebracht:

- Scholen, sportlocaties en kinderopvang
- Parkeerplaatsen en parkeerzones
- Zones parkeervergunningen
- Laadpalen elektrische auto's
- Verdeling groen en steen
- Verkeersongevallen
- Verkeerstellingen

2.2. Mobiliteit en veiligheid

Ook verkeersongevallen zijn in kaart gebracht. Je kan daar informatie vinden over geregistreerde ongevallen. Ongevallen zonder menselijk letsel of met weinig schade worden vaak niet geregistreerd en zijn dus ook niet te vinden.

Mobiliteit in Wageningen vóór 2040 klimaatneutraal

2.3. Mobiliteit en klimaat

Als gemeente kunnen we beleid en regelgeving maken om de CO₂ uitstoot te verminderen. Niet alle maatregelen hebben even veel effect. Met de RMP-tool van het CROW kun je zelf maatregelen kiezen. Je krijgt dan direct het geschatte effect te zien van je gekozen maatregelen. Je kan ook zelf een doelstelling voor CO₂-reductie voor 2030 bepalen.

Een paar belangrijk aspecten missen in deze tool: Niet alleen het effect van een maatregel is belangrijk voor de invoering. Ook de kosten van de maatregel zijn belangrijk. En of we de maatregel kunnen uitvoeren en handhaven. We kunnen als gemeente niet overal op inzetten en moeten dus keuzes maken.

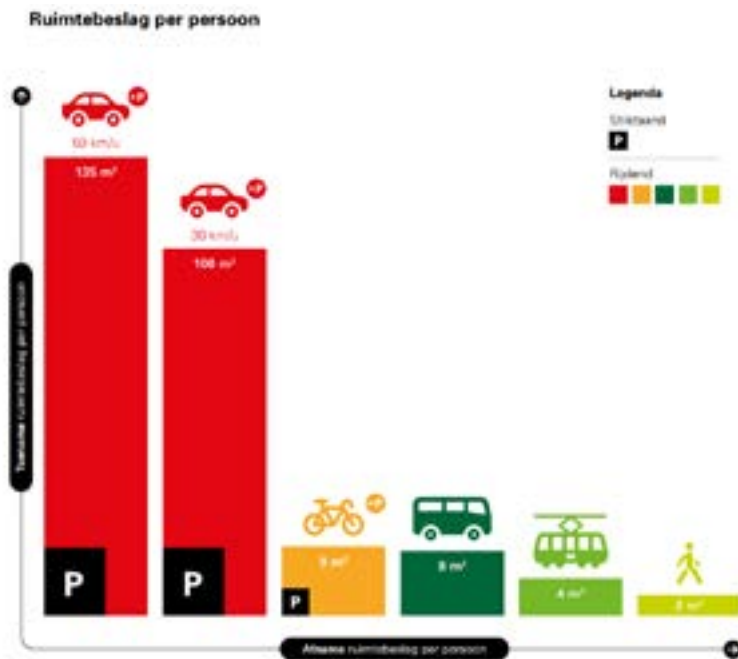
Als gemeente hebben we besloten dat mobiliteit in Wageningen vóór 2040 klimaatneutraal is. We hebben geen tussentijdse reductiedoelen vastgesteld. Op dit moment is de CO₂ uitstoot van verkeer en vervoer ongeveer 33 kton, op een totale CO₂ uitstoot van 130 kton in Wageningen.

www.wageningen.nl/klimaatmonitor

2.4. Mobiliteit en ruimtegebruik

Verkeer en vervoer neemt ruimte in. Zowel als ze rijden, als dat ze stilstaan. Hoe harder voertuigen rijden, hoe meer ruimte ze nodig hebben. Het openbaar vervoer heeft weinig ruimte nodig, omdat meerdere mensen dezelfde voertuigen gebruiken.

Hoe harder voertuigen rijden, hoe meer ruimte ze nodig hebben

Bron: Goed op weg, Gemeente Groningen <https://gemeente.groningen.nl/file/mobiliteitsvisie-groningen-goed-op-weg>

We weten niet precies hoe veel parkeerplaatsen er zijn in Wageningen. In de openbare ruimte hebben we er ongeveer 15.000. Dat is meer dan 40 voetbalvelden aan ruimte.

Daarnaast zijn er ook veel parkeerplaatsen op privéterreinen. Bijvoorbeeld opritten bij woningen, bij bedrijven, of op de campus van de Universiteit. Waarschijnlijk hebben we in totaal meer dan 30.000 parkeerplaatsen in Wageningen, dat is meer dan 3x het oppervlakte van de binnenstad.

In Wageningen bouwen we tot 2040 minimaal 3500 nieuwe woningen. Deze woningen willen we het liefst in de bestaande stad bouwen. We hechten ook veel waarde aan de betaalbaarheid en duurzaamheid van deze woningen. Bij het bouwen van deze woningen, lopen we tegen de grenzen van ons huidige mobiliteitssysteem. Volgens de huidige Nota parkeernormen zijn er voor deze 3500 nieuwe woningen misschien wel meer dan 5000 parkeerplaatsen nodig.

Eén kleine woning op een parkeerplaats

Kortenoord, een van de nieuwste wijken in Wageningen

3. Wat doen de Gemeente, het Rijk, de Provincie en de Regio?

3.1. Wat doet de Gemeente Wageningen?

Het mobiliteitsbeleid van Wageningen is vastgesteld in de Visie bebouwde kom. Mobiliteit is belangrijk om de doelen die in de Visie bebouwde kom vermeld staan te kunnen behalen. Als we er niet in slagen om de bebouwde kom voldoende autoluw te maken, is er onvoldoende fysieke ruimte voor onze andere doelstellingen (voor bijvoorbeeld wonen, groen en klimaat).

- Filmpje Visie bebouwde kom

- Visie bebouwde kom
- Bevindingenrapport visie bebouwde kom (pagina 46 – 50 gaat over mobiliteit, bereikbaarheid en parkeren)

Op dit moment werken we aan het Omgevingsprogramma Mobiliteit. Daarin onderzoeken we wat we veranderen op het gebied van mobiliteit en parkeren om onze doelen te bereiken. En welke maatregelen nodig zijn om die verandering te realiseren en wat we daarbij nodig hebben van andere overheden.

Als gemeente hebben we besloten dat mobiliteit in Wageningen vóór 2040 klimaatneutraal is. We hebben geen tussentijdse reductiedoelen vastgesteld: www.wageningen.nl/klimaatmonitor

1

De Visie bebouwde kom
(met hoofdstuk 4.2 over mobiliteit) **vind je hier:**

2

Voor officiële stukken
over het Omgevings-
programma mobiliteit:

3

Ander bestaand beleid
van de gemeente vindt
u hier:

3.2. Wat doet het Rijk?

Het Rijk gaat over de rijkswegen, spoor en het landelijk mobiliteitsbeleid. Ook gelden er regels voor de voertuigen op de weg en zijn er wetten voor deelname aan het verkeer. Op de site van de Rijksoverheid is veel informatie te vinden.

1. Over verkeer en vervoer.

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/themas/verkeer-en-vervoer>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mobiliteit-nu-en-in-de-toekomst>

2. Stand van zaken betalen naar gebruik ('rekeningrijden')

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingen-op-auto-en-motor/plannen-kabinet-met-betalen-naar-gebruik>

3. Vrachtwagenheffing (gaat ook gelden voor de route N225-Ritzema Bosweg – Dienenweg – N781-Mansholtlaan)

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/goederenvervoer/vrachtwagenheffing>

4. Over het openbaar vervoer

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/openbaar-vervoer>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/openbaar-vervoer/betere-verbindingen-openbaar-vervoer/ov-in-de-toekomst>

5. Over voertuigen

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voertuigen-op-de-weg>

3.3. Wat doet de Provincie?

De provincie gaat over de provinciale wegen en het busvervoer. Op de site van de provincie Gelderland is veel informatie te vinden:

- <https://www.gelderland.nl/themas/bereikbaar>

De provincie werkt aan het project Beter Bereikbaar Wageningen

- https://www.gelderland.nl/projecten/_beter-bereikbaar-wageningen

Een illustratie uit Beter bereikbaar Wageningen

3.4. Wat doet de Regio Foodvalley?

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Rhenen, Renswoude, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.

4

Voor een overzicht van projecten en mobiliteit, scan de QR-code!

4. Wat doet Gemeente Wageningen nu?

4.1. Mobiliteit in Wageningen verandert al honderden jaren

Wageningen verandert. En ook de manier waarop we ons door de stad verplaatsen verandert. Vroeger reden mensen met paard en wagen door de Hoogstraat. De Markt was 40 jaar geleden een grote parkeerplaats voor auto's. Tegenwoordig kun je hier veilig lopen en prettig verblijven. Niet alleen de binnenstad verandert. Ook in andere delen van de stad verplaatsen we ons in de toekomst weer anders dan vandaag. In sommige wijken zijn er de afgelopen decennia veel meer auto's bijgekomen. Bijvoorbeeld in de Nude. Op andere plekken is de auto juist minder dominant geworden, zoals op de Rooseveltweg.

De manier waarop we ons verplaatsen verandert: Hoogstraat in de jaren 60 en in 2024.

In de Nude zijn nu 8x zo veel autos als waarvoor de wijk is ontworpen.

4.2. Hoe verplaatsen we ons in 2045?

Het Programma Mobiliteit.

De toekomst van Wageningen is duurzaam, natuurinclusief en klimaatadaptief, inclusief, innovatief en saamhorig. Dat staat in de Visie bebouwde kom.

In de toekomst kunnen Wageningers vanaf 8 jaar zelfstandig en veilig over straat. In die groene straten kunnen kinderen ook onbezorgd spelen. Ouderen kunnen (zonder stoepranden en andere drempels) zelf boodschappen doen. Er is genoeg plek om te zitten en elkaar te ontmoeten.

**Er is genoeg
plek om te zitten
en elkaar te
ontmoeten**

In Parijs worden schoolstraten omgebouwd tot straten voor kinderen. In verschillende gemeenten in Nederlands (op deze foto Groningen) worden straten rond schooltijden afgesloten voor auto's. Hoe gaan we in Wageningen straten veiliger inrichten voor kinderen?

<https://www.paris.fr/pages/57-nouvelles-rues-aux-ecoles-dans-paris-8197>

Goed openbaar vervoer verbindt Wageningen met Ede, Rhenen, Arnhem, Nijmegen en de rest van het land. Met een deelauto kom je op plekken of tijden waar de bus niet rijdt. Veel bewoners parkeren hun eigen auto bij een centrale parkeerplaats. Het is dan nog een klein stukje lopen of fietsen naar huis. Ook bezoekers gebruiken die parkeerplaatsen. Zij kunnen lopend, met een deelfiets, of met de bus verder naar de binnenstad. Of naar een andere bestemming.

Duurzaam, sociaal en gezond verplaatsen wordt de meest logische keuze. In 2040 is al het vervoer in Wageningen emissievrij. Daarom maken we lopen en fietsen in Wageningen prettiger en veiliger voor iedereen. Ook het openbaar vervoer maken we makkelijker en toegankelijker. En we maken het delen van auto's en (bak)fietsen makkelijker.

We onderzoeken extra maatregelen om mobiliteit in Wageningen verder te verduurzamen. Zoals een verkeersluw centrum, een lage-emissiezone en het faciliteren van duurzaam goederentransport. Zo maken we mobiliteit in Wageningen emissievrij. En zo creëren we ruimte om de doelen uit de Visie bebouwde kom waar te maken.

Hoe bereiken we in de toekomst ons werk, school, de huisarts, familie en vrienden? Hoe doen we onze boodschappen? Wat voor keuzes zijn er nog te maken? En hoe komen we tot dat toekomstbeeld? Dat werken we uit in het Programma Mobiliteit.

- Veel inzet vereist
- Inzet vereist
- Weinig inzet vereist
- Voetgangersgebied
- Wandelen
- Hoofdfietsroute A
- Busroute
- ➔ Gebiedsontsluitingsweg (GOW50)
- GOW30
- Hub verder weg
- Binnenstadhub
- Logistieke hub binnenstad
- Stadsrandhub
- Wijkhub
- Veerpunt
-)(Nieuwe tunnel/brug
- Haven

Veilig en gezond lopen en fietsen. Je hele leven lang.

Lopen en fietsen is gezond en vervuult de lucht niet. Daarom werken we aan aantrekkelijke, veilige en comfortabele loop- en fietsroutes. In 2024 is in beeld gebracht waar Wageningers lopen.

Deze input heeft een looprouten netwerk opgeleverd. Straten moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Ook als je in een rolstoel zit of achter een rollator/wandelwagen loopt. Of als je een aangepaste fiets hebt.

Looprouten netwerk Wageningen

Ook maken we het fijner om te fietsen. Daarom hebben we ook een fietsrouten netwerk vastgesteld. Op deze routes krijgt fietsen prioriteit.

1

Voor een overzicht van het fietsrouten netwerk, scan de QR-code!

Thuis, op je werk en in de binnenstad moet je je fiets gemakkelijk en veilig kunnen stallen. Bij nieuwbouw eisen we daarom genoeg goede stallingsplaatsen voor fietsen. Dat doen we met parkeernormen. We verwijderen fietswrakken en zwerf fietsen van straat.

Ligt er een stoeptegelscheef? Is er een lantaarnpaal kapot? Of zijn er andere hindernissen waardoor je niet goed over straat kan (zoals een hoge stoeprand)? Doe een Melding Openbare Ruimte.

Het openbaar vervoer in Wageningen

Met de bus ben je vanuit Wageningen binnen een half uur op station Ede-Wageningen, Arnhem Centraal, Rhenen of Kesteren. In de toekomst hoef je minder vaak over te stappen op de Stadsbrink. Je kan dan vaker direct doorrijden van/naar je eindbestemming in Wageningen. De Rijnlijn is daarbij de eerste stap (nu lijn 103, 303 en 352). Deze elektrische bus gaat in Wageningen vanuit Arnhem direct doorrijden naar Ede-Wageningen.

Om de bus en trein aantrekkelijker te maken, zijn we ook in gesprek met werkgevers. Hoe meer mensen reizen met het openbaar vervoer (ook in het weekend), hoe beter het openbaar vervoer wordt in Wageningen. Dat doen we met het programma Slim op weg van de regio Foodvalley.

De (elektrische) deelauto

Een deelauto is handig voor mensen die maar enkele keren per maand een (tweede) auto nodig hebben. Of voor mensen die een eigen auto niet voor de deur niet kwijt kunnen. Hoe meer mensen een auto delen – in plaats van een auto bezitten – hoe meer ruimte we kunnen vrijmaken voor groen, ontmoeten en wonen in de stad.

Het aanbod van deelauto's en deelfietsen is in Wageningen relatief hoog. Op dit moment zijn er in Wageningen meer dan 30 deelauto's van verschillende aanbieders. We willen het aanbod van deelauto's verder laten groeien en verbeteren. Gemeente Wageningen biedt hulp als je een auto wilt delen met de burens, of als je als bedrijf je wagenpark wil delen met omwonenden.

700 laadpalen voor elektrische (deel) auto's in 2035

In Wageningen zijn 163 publieke laadpunten (2023). Zo maken we het laden van elektrische (deel)auto's makkelijker. De komende jaren komen daar nog veel laadpalen bij.

Ga je een elektrische auto kopen en staat er nog geen laadpunt bij u in de buurt? Dan kun je een gratis openbare laadpaal aanvragen. Je betaalt alleen voor het opladen van uw elektrische auto. Waar je zo'n laadpaal het beste kan aanvragen en of het mogelijk is om er eentje in de buurt te krijgen staat op de plankaart van de gemeente Wageningen.

4.3. Autoparkeerbeleid

We zeggen dat er een hoge parkeerdruk is als straten helemaal (meer dan 90%) vol staan met geparkeerde auto's. Er ontstaat dan ongewenst zoekverkeer. En mensen gaan dan vaker parkeren op plekken waar dat eigenlijk niet mag. Zoals op de stoep, of in een te krappe straat. Dat zorgt voor bereikbaarheids-, veiligheids-, en leefbaarheidsproblemen. Bijvoorbeeld omdat de brandweer er niet meer langs kan.

Om deze overlast tegen te gaan, moeten gemeenten parkeerbeleid maken. Ook sturen we met ons parkeerbeleid op een goede bereikbaarheid. Dit is wat we daarvoor in Wageningen doen:

1. Bij ver-, uit- of nieuwbouw eisen we voldoende parkeerplaatsen.

Door te zorgen voor voldoende parkeerplekken, gaan we overlast tegen. Dat doen we met behulp van parkeernormen. Die voorspellen hoe veel auto's toekomstige bewoners en bezoekers op een plek gaan parkeren. Bouwers van nieuwe woningen, bedrijven, winkels zijn verplicht genoeg parkeerplaatsen te bouwen. Als zij minder parkeerplaatsen willen, bieden we flexibiliteit. Er zijn bijvoorbeeld minder parkeerplaatsen nodig als er goede alternatieven zijn, zoals fietsen, openbaar vervoer, of deelauto's. Dat moet dan wel goed aangetoond worden;

2. We maken plaats voor parkeren in de openbare ruimte.

Als de parkeerdruk te hoog wordt, en alleen waar dat kan. Bijvoorbeeld langs de straat, of op parkeerterreinen;

3. We reguleren parkeerplaatsen.

Als er ergens meer auto's geparkeerd staan, dan dat er eigenlijk passen. Dat doen we met vergunningen en betaald parkeren. Zo zorgen we dat er plek is voor degene die een parkeerplaats nodig heeft. Tot nu toe reguleren we parkeerplaatsen alleen in de binnenstad en omliggende wijken.

In de visie bebouwde kom beschrijven we dat we meer aandacht voor lopen, fietsen en het OV willen in Wageningen. Ook willen we meer autoluwe wijken, waar een eigen auto minder de standaard is. Parkeren voor de deur vinden we niet meer vanzelfsprekend. Meer mensen maken gebruik van deelmobiliteit en parkeren een eigen auto aan de rand van de wijk. De komende jaren werken we aan nieuw parkeerbeleid dat we beter afstemmen bij de wensen van nu. Daar zijn nog veel keuzes in te maken.

2

Scan de QR-code
voormeer informatie.

6. Waar is meer informatie te vinden?

In de tekst hierboven verwijzen we naar veel beleid en data. Dat vatten we hier nog even samen.

Alle lokale wetten, regels en beleid staan op de website van Gemeente Wageningen

- <https://www.wageningen.nl/bestuur/lokale-wetten-regels-en-beleid/>

Algemene informatie:

Informatie over Wageningen:

- <https://allecijfers.nl/gemeente/wageningen/>

Informatie over de arbeidsmarkt:

- <https://gelderland.incijfers.nl/mosaic/statistisch-zakboek/arbeidsmarkt>

Wageningen in kaart:

- <https://www.wageningen.nl/wageningen-in-kaart/>
- www.wageningen.nl/klimaatmonitor

Informatie over modal split (verdeling over verschillende vervoersmiddelen), vervoerwijzen naar afstand en autobezit in Wageningen:

- https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiZlIhMmY2NWUtM2M2My00MzNhLTk0MTgtNTZhMDJmMTFiNzEyliwidCl6ImIxNTIyYzQzLWE4NDAtNDlhOS04MmMxLWJkZjQyNTFkNTM5NyIsImMiO_jh9&pageName=ReportSection

Woon-werkstromen Gemeente Wageningen:

- <https://muconsultowa.shinyapps.io/StromenWageningen/>

Omgevingsprogramma mobiliteit:

- https://wageningen.raadsinformatie.nl/modules/19/raadsvoorstellen/862244?parent_event=1142513

Film Visie bebouwde kom:

- <https://www.wageningen.nl/actueel/wageningen-werkt-aan-de-stad/visie-wageningen-2045/#video>

Visie bebouwde kom

- https://www.wageningen.nl/wp-content/uploads/2024/11/241120_Visie-bebouwde-kom-Wageningen-gecomprimeerd.pdf
- <https://stemvan.wageningen.nl/nl-NL/projects/wageningenover20jaar>

Informatie voor buitenlanders over fietsen in Wageningen:

- <https://www.cyclinginwageningen.nl/>

Informatie over mobiliteit en klimaat/CO2:

- https://www.rmprekontool.nl/viewer/jivereport/contents.ashx?report=rmp_rekontool
- <https://experience.arcgis.com/experience/286bcb2f463f44c1885f1ced3810d9c8/page/Home/>

Regio Foodvalley

- <https://www.regiofoodvalley.nl/projecten>

Provincie Gelderland

- <https://www.gelderland.nl/themas/bereikbaar>
- <https://www.gelderland.nl/projecten/beter-bereikbaar-wageningen>

Kijktip:

Programma over de toekomst van mobiliteit

- <https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/lees/artikelen/2022/de-toekomst-van-mobiliteit-in-zeven-inzichten.html>

gemeente **Wageningen**